

IFRS 9 - מכשירים פיננסיים: סוגיות יישום לראשונה

רו"ח היבי מוחמד, דירקטור, המחלקה המקצועית

מועד היישום לראשונה - הוראות התקן חלות לגבי תקופות דיווח שנתיות המתחילות ביום 1 בינואר 2018 או לאחר מכן.

הוראות התקן ייושמו בדרך של יישום למפרע, אך לא ייושמו לגבי פריטים שכבר נגרעו מהדוחות הכספיים למועד היישום לראשונה.

שתי גישות אפשריות במועד המעבר:

גישה שנייה –

הצגה מחדש מלאה, בכפוף להקלות מעשיות אופציונליות, אם ורק אם הדבר אפשרי ללא שימוש בראייה לאחור (hindsight).

גישה ראשונה –

ללא הצגת מספרי השוואה מחדש, התאמות להון יבוצעו בתחילת השנה השוטפת.

**סיווג ומדידה של
נכסים והתחייבויות
פיננסיים**

סיווג ומדידה של נכסים והתחייבויות פיננסיים

הוראות מעבר סיווג ומדידה

מבחני הסיווג

בדיקה של מבחן תזרים המזומנים תבוצע על פי התנאים החוזיים של המכשיר הקיימים במועד הכרתו לראשונה.

מבחן תזרימי המזומנים – האם תזרימי המזומנים הינם תשלומי קרן וריבית בלבד?

הבדיקה של מבחן המודל העסקי תבוצע בהתאם לעובדות והנסיבות במועד היישום לראשונה.

מבחן המודל העסקי – האם ההחזקה הינה לצורך גביית תזרימי מזומנים בלבד, או הן לצורך גביית תזרימי מזומנים והן לצורך מכירה?

סיווג ומדידה של נכסים והתחייבויות פיננסיים המודל העסקי - עסקאות פקטורינג לקוחות

הקביעה האם המודל העסקי של החברה בנוגע ליתרות הלקוחות הוא של גבייה בלבד או של הן גבייה והן מכירה, דורשת הפעלת שיקול דעת משמעותי:

עסקאות פקטורינג לקוחות אשר עומדות בתנאי הגריעה של נכסים פיננסיים, עשויות להעיד על מודל עסקי המשלב הן גבייה של תשלומי קרן וריבית והן מכירה.

במקרה זה יתרת הלקוחות תסווג כנכס פיננסי בשווי הוגן דרך רווח כולל אחר.

קבוצות שונות של לקוחות עשויות להיות מסווגות באופן שונה, בהתאם למודל העסקי המאפיין כל קבוצה.

סיווג ומדידה של נכסים והתחייבויות פיננסיים ייעוד השקעות במכשירים הוניים לקבוצת שווי הוגן דרך רווח כולל אחר

במועד ההכרה לראשונה, ניתן לייעד השקעות במכשירים הוניים, שאינם מוחזקים למסחר, לקבוצת שווי הוגן דרך הרווח כולל אחר.

חברות המעוניינות לייעד השקעות במכשירים הוניים לקבוצה זו במועד היישום לראשונה של התקן, יהיה עליהם לקבל החלטה ולתעד אותה באופן פוזיטיבי באותו מועד.

סיווג ומדידה של התחייבויות ונכסים פיננסיים

ייעוד/ביטול ייעוד של נכס פיננסי לשווי הוגן דרך רווח והפסד

• ישות יכולה לייעד במועד היישום לראשונה של התקן, **נכס פיננסי** לקבוצת שווי הוגן דרך רווח או הפסד, כאשר ייעוד שכזה יקטין חוסר הקבלה חשבונאית.

• לגבי נכס פיננסי אשר יועד תחת הוראות התקן הקודם לשווי הוגן דרך רווח והפסד, ישות:

- תבטל את הייעוד הקודם שלה, אם אותו ייעוד אינו מקטין חוסר הקבלה חשבונאית.
- רשאית לבטל את הייעוד הקודם שלה, אם עדיין קיים למועד היישום לראשונה חוסר הקבלה חשבונאית.

סיווג ומדידה של התחייבויות ונכסים פיננסיים ייעוד/ביטול ייעוד של התחייבות פיננסית לשווי הוגן דרך רווח והפסד

ישות יכולה לייעד במועד היישום לראשונה של התקן, **התחייבות פיננסית** לקבוצת שווי הוגן דרך רווח או הפסד, כאשר ייעוד שכזה יביא להצגת מידע רלוונטי יותר:

1. חוסר הקבלה חשבונאית
2. ניהול על בסיס שווי הוגן

לגבי התחייבות פיננסית אשר יועדה תחת הוראות התקן הקודם לשווי הוגן דרך רווח והפסד, ישות:

תבטל את הייעוד הקודם שלה, אם אותו ייעוד אינו מקטין חוסר הקבלה חשבונאית או מנוהל על בסיס שווי הוגן.

רשאית לבטל את הייעוד הקודם שלה, אם עדיין קיים למועד היישום לראשונה חוסר הקבלה חשבונאית או ניהול על בסיס שווי הוגן.

סיווג ומדידה של התחייבויות ונכסים פיננסיים הצמדות בחוזה הקמה

חוזי הקמה עשויים להיות צמודים למדדים שונים (שאינם מטבע או מדד מחירים לצרכן).

נכס פיננסי חייבים שמקורו בחוזה הקמה כאמור, עלול לא לקיים את מבחן תזרימי המזומנים. במקרה כזה הנכס יסווג בשווי הוגן דרך רווח או הפסד.

**הצמדה כזאת לא תגרום להפרה של מבחן תזרימי המזומנים, במידה והשפעת
ההצמדה על תזרימי המזומנים של הנכס יכולים להיות לכל היותר: "De minimis".**

סיווג ומדידה של התחייבויות ונכסים פיננסיים הלוואות לחברות כלולות שאינן מיועדות לפירעון בעתיד הנראה לעין

הלוואות הניתנות לחברות כלולות ללא מועד פירעון ושמועד זה אינו צפוי בעתיד הנראה לעין מהוות במהות חלק מההשקעה נטו.

הלוואות אלו יהיו כפופות להוראות IFRS 9.

בדרך כלל הלוואות אלו ימדדו בשווי הוגן דרך רווח או הפסד.

דוגמא מחברה ציבורית

לקבוצה הלוואות לחברות כלולות ועסקאות משותפות הנמדדות בשווי הוגן דרך רווח והפסד. החברה אינה פועלת על-פי מודל עסקי שמטרתו להחזיק את ההלוואות על מנת לגבות תזרימי מזומנים חוזיים קבועים מראש אלא על-פי מודל עסקי לפיו ההלוואות הינן במהותן מכשיר הוני, אשר מממנות את ההון הנדרש לרכישת נכסי הנדל"ן על-ידי חברות כלולות ועסקאות משותפות, ויפרעו לבעלי המניות לאחר מימוש נכסי נדל"ן אלו והחזרת ההלוואה הבנקאית בגינם. לפיכך, בהתאם ל- IFRS 9 נמדדות ההלוואות לחברות כלולות ולעסקאות משותפות בשווי הוגן דרך רווח והפסד.

**גריעה של נכסים
פיננסיים
והתחייבויות
פיננסיות**

תחת IFRS 9, בשונה מהוראות התקן הקודם, **שינוי תנאים לא מהותי** של התחייבויות פיננסיות יגרום להכרה ברווח או הפסד, בגובה ההפרש בין הערך בספרים לערך הנוכחי של תזרימי המזומנים החוזיים החדשים, כאשר הם מהוונים בשיעור הריבית האפקטיבית המקורית.

שינוי תנאים לא מהותי אשר לא הביא להכרה ברווח והפסד תחת הוראות התקן הקודם, יטופל למפרע.

ירידת ערך נכסים פיננסיים

ירידת ערך נכסים פיננסיים הוראות מעבר

במועד היישום לראשונה, ישות תבחן האם חלה עלייה משמעותית בסיכון האשראי של הנכס הפיננסי.

כהקלה פרקטית, במידה ולבצע את הקביעה נדרשת עלות או מאמץ מופרז, ישות תכיר בהפרשה להפסד אשראי חזוי בהתבסס על הסתברות לחדלות פירעון לאורך חיי הנכס.

ירידת ערך נכסים פיננסיים

טבלאות גיול לקוחות כאמצעי למדידת הפרשה לירידת ערך לקוחות

טבלאות המשמשות למדידת הפרשה לירידת ערך לקוחות בהתאם לעומק הפיגור יותאמו בהתאם להוראות IFRS 9 כך ש:

הפרשה להפסד אשראי חזוי כלשהי (גדול מ-0) תוכר כבר במועד ההכרה לראשונה.

ההפרשה להפסד אשראי חזוי תוכר גם בגין יתרת לקוחות שטרם חרגו ממועד החיוב.

שיעורי ההפרשה להפסד אשראי חזוי יותאמו בהתחשב במידע צופה פני עתיד.

Deloitte.

חשבונאות גידור

01 כאשר ישות מיישמת לראשונה את התקן, היא יכולה לבחור כמדיניותה החשבונאית להמשיך ליישם את דרישות חשבונאות הגידור כפי שמופיע בתקן חשבונאות בינלאומי 39.

02 על מנת ליישם חשבונאות גידור ממועד היישום לראשונה של התקן, כל הקריטריונים להכרה ביחסי גידור חייבים להתקיים במועד זה.

03 יחסי גידור שהיו כשירים להכרה בהתאם ל- IAS 39 ואשר כשירים גם לחשבונאות גידור בהתאם ל- IFRS 9, יחשבו כיחסי גידור ממשיכים.

04 הדרישות לחשבונאות גידור מיושמות בדרך כלל בדרך של מכאן ולהבא. עם זאת, קיימים חריגים לעקרון זה החלים למפרע.

www.deloitte.co.il

Deloitte refers to one or more of Deloitte Touche Tohmatsu Limited, a UK private company limited by guarantee (“DTTL”), its network of member firms, and their related entities. DTTL and each of its member firms are legally separate and independent entities. DTTL (also referred to as “Deloitte Global”) does not provide services to clients. Please see www.deloitte.com/about for a more detailed description of DTTL and its member firms.

Deloitte provides audit, tax, consulting, and financial advisory services to public and private clients spanning multiple industries. With a globally connected network of member firms in 150 countries and territories, Deloitte brings world-class capabilities and high-quality service to clients, delivering the insights they need to address their most complex business challenges. Deloitte’s more than 244,400 professionals are committed to becoming the standard of excellence.

Brightman Almagor Zohar & Co. (Deloitte Israel) is the member firm of Deloitte Touche Tohmatsu Limited in Israel. Deloitte Israel is one of Israel’s leading professional services firms, providing a wide range of world-class audit, tax, consulting, financial advisory and trust services. Through 83 partners and directors and approximately 1000 employees the firm serves domestic and international clients, public institutions and promising fast-growth companies whose shares are traded on the Israeli, US and European capital markets.

©2017 Brightman Almagor Zohar & Co. Member of Deloitte Touche Tohmatsu Limited.